

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes runa, pasniedzot valsts apbalvojumus Rīgas Latviešu biedrības namā, 2006.gada 11.novembrī

Augsti godātais Ministru prezidenta kungs,
Augsti godātais Ordeņa kapitula kanclera kungs,
Kapitula locekļi,
Ekselences,
Dāmas un kungi!

Valsts privilēģija ir piešķirt ordeņus un atzinības tiem pilsoņiem un savas valsts draugiem, kādus tā ir izraudzījusies, un tā ir suverēnas valsts privilēģija. Gluži kā senos laikos tā bija karaļu, ķeizaru un monarhu privilēģija. Šodien man kā Valsts prezidentei tiešām būs tas gods caur savām rokām jums, godātie apbalvojumu saņēmēji, pasniegt šīs valsts pateicības zīmes suverēnas Latvijas valsts vārdā, šīs valsts vārdā, par kuras eksistenci mēs varam pateikties tiem brīvības cīnītājiem, tiem varoņiem, kurus šodien pieminam 11.gada mēneša 11.datumā.

Tieši šodien gandrīz gadu pēc Latvijas neatkarības proklamēšanas 1919.gadā vēl Latvijas Bruņotajiem spēkiem bija jācīnās par galvaspilsētas Rīgas atbrīvošanu ar gandrīz 4 reizes lielāku pārspēku. Citās Eiropas valstīs jau kopš 1918.gada valdīja pamiers, karš bija beidzies, bet Latvijai vēl bija jācīnās par savas zemes kontroli, par savas zemes suverenitāti. Nebūt ar Rīgas sargu uzvaru šī cīņa vēl nebija beigusies – tā turpinājās vēl līdz 1920.gadam, kad izšķirošās Cēsu kaujas ar igauņu palīdzību un kaujas ar Polijas armijas palīdzību pašā Latgalē pret boļševiku spēkiem atbrīvoja visu Latvijas teritoriju, un Latvija beidzot bija brīva, un latvieši varēja būt kungi paši savā dzimtajā zemē.

Brīvība bija dārga, un toreiz, kad cīnījās Latvijas dēli, nebūt nebija skaidrs, vai mēs to iegūsim, vai arī mums tas tomēr neizdosies. Ienaidnieki bija no visām pusēm, mūs arī māca šaubas un neziņa, bet ļaudīm bija šī apņēmība un drosme iet par savu valsti cīņā.

Šī apņēmība un drosme ir vajadzīga arī miera laikos, un tagad, kad baudām savu atjaunoto neatkarību, mums ir šī izdevība katru dienu iet cīņā par savu valsti un tās godu, katram savā dzīves izraudzītā ceļā un laukā darot pašu to labāko, ko mums ir iespējams sasniegt. Tā ir cīņa, kas nekad nebeigsies, tā ir cīņa bez asinīm, bet ar asarām bieži izcīnīta, un tā ir cīņa, kurā vislielākais ienaidnieks esam mēs paši – mūsu vājības, mūsu nespēks un neticība mūsu valstij, tās nākotnei, mums pašiem.

Drosme, ticība, paļāvība, lepnums – tie ir kareivja dotumi un īpašības, un tieši šīs īpašības, tieši šie tikumi ir nepieciešami mums visiem. Tamdēļ kā Valsts prezidente esmu lepna par visiem tiem, kas gadu no gada pievienojas ar ordeņiem apbalvoto saimei, un es apsveicu Jūs visus, šodien godinātos par to, ko esat devuši Latvijas tautai un valstij. Es apsveicu arī visus Jūsu tuviniekus, kas Jūs savās dzīves gaitās ir atbalstījuši, jūsu ģimenes locekļus, un īpaši Jūsu bērnus, kam šis apbalvojums paliks uz nākamajām paaudzēm kā mūžīgs dzimtas mantojums.

1920.gadā tika nodibināts Lāčplēša ordenis, ar kuru apbalvoja tikai mūsu Brīvības cīņu varoņus. Visi šie ordeņa saņēmēji šodien jau piepulcējušies veļu pulkiem, un šis ordenis vairs netiks atjaunots, jo tas atzīmēja unikālas cīņas un notikumus. Taču tiem, kas gādā par Latvijas drošību, tiem, kas ir gatavi iet par viņu cīņā, jau Latvijas pirmās brīvības

laikā tika dibināts Viestura ordenis, atceroties seno un drosmīgo ķēniņu, kas cīnījās pret krustnešiem ar tik lielu varonību un tik lielu spītu, ka viņu atceras pat senās hronikas. Viestura ordenis tiek piešķirts militārpersonām ar šķēpiem un civilpersonām bez šķēpiem.

Latvijas pirmajā brīvvalsts posmā tika arī atjaunots pats senākais Latvijas ordenis, un tas ir Atzinības krusts. Tas pirmo reizi dibināts jau 1710.gadā, kad jaunais Kurzemes hercogs Fridrihs Vilhelms, atgriezies no trimdas, cerēja nostiprināt Kurzemes un Zemgales hercogisti, un, meklēdams atbalstu šim savam mērķim, nodibināja ordeni, kam moto bija „*Pour les honnetes gens*” – godaprāta ļaudīm, kas ir gatavi būt atbildīgi par hercogisti un atbalstīt to.

Šobrīd mēs esam atjaunojuši abus šos ordeņus, un tie paplašina to ordeņu klāstu, ko Latvijas valstij ir iespējams izsniegt kā valsts pateicību. Latvijas ordeņi nav tādi kā citās valstīs ar senām monarhijas tradīcijām, kur, piemēram, ordenis, ar ko mūs vizītē apbalvoja Lielbritānijas karaliene, Lielbritānijā apbalvotiem cilvēkiem nes sev līdzīgas dažādas privilēģijas: tiesības nēsāt īpašas krāsainas mantijas, iet īpašās procesijās, katram ar noteiktu rangū un vietu, dažiem pat ir izcilās tiesības Vestminsteras katedrālē iedibināt īpašu sēdekli, pie kā piestiprināt savas dzimtas ģerboni. Mums tādas privilēģijas nepastāv, un arī ne tādas kā padomju laikos, kad atzinībām mēdza nākt līdzīgas pensijas un līdzekļi, taču, man šķiet, ka caur to Latvijas ordeņa gods nav mazāks, jo tas apliecina gan valsts atzinību, gan visu līdzcilvēku cieņu.